

Június 23. péntek, 19.00 óra

Magyarországi Szerb Színház
zenés szabadtéri színház

Június 24. szombat, 15.00 óra

Forr-Más Hagyományörző Együttes
„Minden, ami Mezőföld”

Június 25. – július 1.

Szent László Emlékév

KÜLÖNSZÁM

Százhalom

2017. JÚNIUS

ÓVÁROSI SZENT LÁSZLÓ NAPOK

A TARTALOMBÓL: Régi idők ünnepei • A mi Óvárosunk – archívfoto-kiállítás •
Mi biztosan ott leszünk – interjú Sinka Lászlóval • Focikupa az Óvárosban •
Szerb Színház: Hamvadó cigarettavég • Szent László Emlékév – program

Mindenkit szeretettel várunk!

„matrica” múzeum

régészeti park

Régészeti Park

Nyitva tartás:
áprilistól – októberig
szerda-vasárnap
10-18 óráig

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/iron-age-danube>
www.matricamuseum.hu
www.facebook.com/matricamuseum

Szent László nap egykor és ma

Mi biztosan ott leszünk!

A régi falusi búcsúk hangulatát a mindenfelől érkező rokonokkal, barátokkal és ismerősökkel, a csónakok tömkelegével átkelő tököliekkel, Loló bácsival és a kiskutyájával nem lehet többé visszahozni. Az Óvárosi Napok mégis a boldog békeidők derűjét, emberi melegségét őrzik. Sinka László alpolgármesterrel, óvárosi képviselővel beszélgettünk.

Némi derűs ugratásra adott okot a képviselő-testület május eleji ülésén, hogy Sinka László óvárosi képviselő láthatóan igencsak a szívében viselte az Óvárosi Szent László Napok hosszabb távon is kiemelt önkormányzati támogatását. Pedig a névegyezés valószínűleg nem véletlen. A hagyományos

néni percre pontosan szedte a havi egyházadót.

- Hogyan emlékszik a László napi búcsúkra?

- Az év legnagyobb eseményének számítottak, amelyre akár távolabbi településekről is meghívást kaptak a rokonok, barátok. Mindenki süttött-főzött, azután ünneplőt vett és végigsétált a kirakodóvásáron, amely a templomtól a révlejáróig is elért. Sokszor az utca mindkét oldalát elfoglalták az árusok, akik az árok két oldalán vertek sátrat, a portékákat pedig praktikusán az árokban tartották. Vásárfiát, édességet, játékot kínáltak, aki enni-inni akart, az hazament vagy a kocsmába, amely ilyenkor a féléves forgalmát bonyolította le. Imádtuk Loló bácsit az okos kiskutyájával, amely kártyázott és méteresekeket ugrott. A hintákat a focipálya mellett állították fel, és persze, a bál reggelig tartott.

Gyerekként nagyon élveztük a szüretet, az aratást, az őszi betakarítást, vagyis a nagy munkákat követő vigaságokat is, a felnőtteknek fontos volt az újbórnünnep, de az egész falu kiállt az utcára, ha elindult egy-egy lakodalmi menet. A családok számára óriási eseménynek számított a disznóvágás, és az élénk közösségi élethez szorosan hozzátartozott a sport is.

A Téglagyári Építők focicsapat a mai közösségi házban öltözött át a meccsre, és onnan futottak bemelegítésként a pályára, amely akkoriban sokkal közelebb helyezkedett el a házakhoz. Így aztán néhány kertekbe pattanó labda „örökre elaludt”, mivel Feri bácsi nagy körültekintéssel és pon-

tosan leszúrta. Így nőttünk fel.

- Mikor és hogyan változott meg a búcsú hagyománya?

- A városiasodással egyre több szórakozási, sportolási és kulturális lehetőséget kínált az új Százhalombatta. A búcsú persze sosem maradt el, de 70-es-80-as évekre már sokat veszített a vonzerejéből. Akkoriban már csak négy-öt árus kínálgatta a vásárfiát.

- A képviselő-testület az Ön javaslatára döntött arról, hogy kiemelten, 3 millió forinttal támogatja az idei Óvárosi Napok megszervezését. Miért tartja fontosnak a régi búcsúk hangulatának a megidézését?

- Ami elmúlt, az elmúlt. Nem a múltat szeretném visszahozni, hanem az a törekvésem – és ebben sokan támogatnak –, hogy legyenek közösségi rendezvényeink, méghozzá olyanok, amelyeken minél többen érzik nagyon jól magukat. Azt szeretném, ha minden évben legalább ekkora támogatást kapnának a „falunapok”, mert nem tehetjük meg, hogy a város négyezer éves bölcsője ne kapja meg a megfelelő figyelmet és tiszteletet. Gyönyörűen megújult Óváros központja, a Szent László tér, a közösségi ház az egykori legendás tanítónő, Tutus néni és a hasonlóan elkötelezett óvárosiak emléke előtt tiszteleg. Azt szeretnénk, hogy ez szellemi, kulturális, közösségi centrum megteljen élettel és vidámsággal.

- Milyen programokat kínálnak a június 23-24-i Óvárosi Szent László Napok?

Rengeteg félélt. Szabadtéri és fedett fotókiállítás idézi fel a régi Százhalombatta életét, amelyet sorozatnak szánunk.

falusi kultúrában előszeretettel adták a gyerekeknek a falu védőszentjének a nevét. Nem tudom, ezért-e, de a gyerekkoromban valóban a László volt az egyik legnépszerűbb keresztnév.

- Vallásos családban nevelkedett?

- Nagyszüleim nagyon, szüleim már kevésbé vették komolyan a vallást, de természetesen jártam hittanra, bér-málkoltam, mint szinte minden gyerek akkoriban. Édesanyám rendszeresen támogatta az egyházközséget, Agócs

Mi biztosan ott leszünk!

Szeretnénk évről évre újabb korszakot bemutatni. Lesznek közösségi és egyéni, kulturális és sportprogramok, például ifjúsági és felnőtt focibajnokság. A Szent László tér mellett a Szerb Klubban, a templomokban, a focipályán és a Duna-parton, de a Dunán is zajlanak majd események, hogy a nyitott házakat már ne is említsem. Ugyanis a tavalyi évhez hasonlóan ezúttal is több család megnyitja a portáját és frissítővel, látni-, hallgatni valóval várja a betérőket.

A Sirály játszótéren rengetegféle játék, tevékenység közül választhatnak majd a gyerekek, a vízen pedig evezni lehet a Dunai Flottillával és motorcsónakázni a polgárőrökkel. Előadást tart a Magyarországi Szerb Színház, megelevenedik Tivi bácsi mozija, amely a gyerekkorunkban meséből boldogságnak számított. Azért, reméljük, a húszperces ragasztási szünetekre már nem kell számítani. Gyakorlatilag mindkét nap reggeltől estig érdemes lesz kijönni az óvárosi napokra, szombaton este pedig remek koncertekkel és utcabállal fejeződik be a rendezvénysorozat.

Én nagyon bízom abban, hogy minden idők egyik legjobb „búcsúja” elé nézünk, és, hogy ez valaminek a kezdete is. Eerre abban látok garanciát, hogy korábban nem tapasztalt összefogással készítették elő a programokat

a BKK és a VSZK profi szervezői, valamint a helyi civilek, akiknek az együttműködését az önkormányzat is a tőle telhető mértékben támogatta.

Az óvárosi kisközösségek tavaly is nagy lelkesedéssel vetették magukat a programszervezésbe.

Nemcsak óvárosi körök, társaságok,

szervezetek vettek részt ebben a tényleg örömteli munkában, hanem például a Városi Polgárőrség, a már említett Dunai Flottilla, a KÉSZ, vagy a Musica Divina Egyesület. De legyen teljes a felsorolás! A szervezésből természetesen nem maradhatott ki a Faluvédő Egyesület, az Óvárosi Papírkutyák társasága, amely a focibajnokságot bonyolítja és rendőrségi, valamint tűzoltó bemutatót

tart, de a Pozsgay-házaspár, valamint Kovács Mariannák sem.

Odaadással, tevékenyen készülnek a rendezvényekre, és azt hiszem, az ő nevükben is mondhatom: mindenkit nagy szeretettel várunk! Mi biztosan ott leszünk!

Czifrik Kati

Pitypangosok kalandra fel!

Az óvárosi Pitypangos óvoda családi sport délelőttiére szeretettel várják az óvodájukba jelenleg járó gyerekeket, régi és leendő óvodásaikat családjukkal. Az óvoda a családok számára színes sportprogramokat, ügyességi játékokat szervez.

**Június 24. szombat
10-12 óráig
Helyszín: Óváros,
Dunaparti játszótér
(Sirály park)**

Azok a családok, amelyek az összes feladatot közösen megoldják, értékes ajándékot kapnak.

A program tartalmas, érdekes, mozgásos, vidám délelőtti ígér az egész család számára!

2017. június 24. szombat, 16.15

Szent László tér

Guča Partyzans Brass Band

A Guča Partyzans Brass Band Magyarország első balkáni rezesbandája. A zenekar repertoárja a legismertebb és legkedveltebb olyan dalokból áll, amelyeket részben Goran Bregović és Boban Marković tettek világhírűvé.

Az együttest 2013-ban négyen alapították, Nenad Golub, mint ötletgazda, Tulkán Péter, Koós-Hutás Áron és Avar Anna. Céljuk a szerb népi fúvószené hagyományainak ápolása és új utak, fúziók keresése.

Mivel a zenekar tagjai között sok jazz zenész is van, az improvizációkban jazz elemek is keverednek a népies elemek közé.

Nagy sikerrel léptek fel többek között a JazzFest Gronau rendezvényén is.

Fellépéseiken elektromos hangszerek nélkül is fergeteges buli hangulatot tudnak produkálni.

2017. június 24. szombat, 20.00

Szent László tér

Stereo Swing feat Szűcs Gabi

Szűcs Gabi különleges zenei pályafutását a Cotton Club Singers együttes alapító tagjaként kezdte. 14 év után elindította önálló zenei karrierjét. Egyedi, füstös hangja kiválóan illik a swing és jazz műfajába, de énekel pop és soul dalokat is. Előad angolul és magyarul saját dalokat és sztenderdeket egyaránt.

2014-ben kérte fel előadónak egy friss zenei formáció a Stereo Swing, így született a Stereo Swing feat Szűcs Gabi formáció. Dalukat rendszeresen játsszák a hazai rádiók, és felléptek már a Balaton Sound-on is.

Az Óvárosi Napok programjában különleges csemegének számít.

Tivi bácsi mozija

Amikor gyerekek voltunk - az '50-es, '60-as években -, a vasárnap délutáni mozi elmaradhatatlan része volt az életünknek, na meg Irénke néni cukorkái. Ezért mindazok, akik hozzánk hasonlóan - de más településről költöztek ide - szeretnének nosztalgiázni egy kicsit, ki ne hagyják Tivi bácsi moziját az Óvárosi Kulturális Napokon, vagyis 2017. június 23-án este 21 órakor.

Dubecz Tivadar hosszú évtizedekig volt a faluban a mozi gépésze. Megkérdeztem, hogyan is volt az régen, amikor még életünk elmaradhatatlan része volt Tibi bácsi mozija?

- 1954-ben behívtak katonának. Híradós lettem a budaörsi laktanyában. 1956-ban kiemelték a politikai

tam az úton - fel kellett vegyen -, ha vidékre mentem.

1953-ban a Pest Megyei Tanács döntést hozott, a kis falvakba vándor mozit kell vinni. Battára is hoztak filmet, viszonylag rendszeresen. Kanyicska Béla bácsi fogadta őket. Majd Tunkel Pisti - aki villanyszerelő

osztályra mozigépésznek. Ahová kivonult az egység, követtem őket. Volt a honvédségnek egy központi filmraktára, onnan vételeztük a filmeket és oda vittük, ahol a gyakorlatozás volt.

Sokat, rengeteget utaztam. Nyílt parancsom volt, bárkit megállíthat-

szakmát tanult - lett a gépész. Néha megkért segítsek neki. Pesten dolgozott, sokszor késve ért haza, így egyre többet vetítettem én.

Abban az évben november 7-re nagy ünnepséggel készültek. A vetítés mindig nagyon hangos volt a nézőtérben - mert először oda tették a gépet

is. Tekintettel az ünnepre, az erkély - kakasülő - középső részét befalazták, ott alakították ki a vetítő szobát.

Azután rendszeressé váltak a filmvetítések. Hetente két filmet hoztunk. Vasárnap délután a gyerekeknek mesefilmet vetítettünk.

Nem volt soha kedvenc filmem, minden jó filmet szerettem. Aztán végleg én lettem a mozigépész egészen 1990-ig, amikor megszűnt a Mozi Üzemi Vállalat.

Az épület tulajdonjoga a városhoz, üzemeltetése a Barátság Művelődési Központhoz került. A filmekről sohasem szakadtam el. A televízió lehetőséget adott nekem, hogy azóta is megnézhetem a filmtermést. A UPC-nek több csatornáján kereshetek esténként kedvemre való alkotásokat. Minden este 10 órától éjfélig most is ezzel töltöm az időmet. A filmek, a filmművészet iránti vonzalmam változatlan.

Megkeresett a Kulturális Központ munkatársa, javasolja filmeket az Óvárosi Kulturális Napokon, vetítésre. Bár már minden mozifilmet digitalizáltak, megőriztem egy régi filmvetítő gépet, amivel még hagyományos mozit lehet csinálni.

Most egy digitalizált filmet vetítünk le a nézőközönség kedvéért. Tímár Péter a forgatókönyv írója és rendezője a „Csapd le csacsi” című vérbő komédiának, filmszatírának, melyben Pap Vera, Gáspár Sándor, Eperjes Károly, Koltai Róbert, Eszenyi Enikő, Törőcsik Mari, Szacsavay László, Zsirák Ágnes, Hollósi Frigyes, Galla Miklós gondoskodnak arról, hogy könnyesre ne vessük a szemünket. A film 1990-ben készült, de politikai témái miatt csak 1992-ben engedték bemutatni.

Mindezekért ott a helyünk a nézőtérben!

Szegedinác Anna

**Június 23. péntek 21.00: Óvárosi mozi Dubecz Tivi bácsival
Csapd le csacsi – magyar filmvígjáték (1990), helyszín: Szent László tér**

Focikupa az Óvárosban

Az Óvárosi Papírkutyák az Óvárosi Kulturális Napok keretében immár harmadik alkalommal rendezi meg a focikupát. Kezdés június 24. 8.45 órakor a „falusi focipályán”, amely hivatalos megnyitóval indul.

A csoportmérkőzések 9 órakor kezdődnek, a felnőtt csapatok 2x4-es csoportban mérkőznek meg egymással. Az első két csapat elődöntőt, majd döntőt játszik.

A három gyermekcsapat (kezdés 9.30) a lakótelepi, a falusi és a dunafüredi 11-13 éves lurkókból állnak. A felnőttcsapatok első három helyezettje kupában és oklevélben részesül. A gyermekcsapatok oklevéllel, valamint minden tagja éremmel a nyakában távozhat a meccsek után.

*

A focipálya a régi búcsúk hangulatát visszaidézve nagyon sok programot kínál az odalátogatóknak. A szervezők

szeretnék, ha mindenki megtalálná az érdeklődési körének megfelelő tevékenységet:

SZVISE Óvárosi Futás 8-tól 11 óráig. Itt nem kell profi futónak lenni, bárkit szívesen látnak, kicsiket és nagyokat egyaránt. **Rajt időpontok:** 9.30 órakor 1,5 kilométeres, 10 órakor 6 kilométeres távval. **Díjazás:** az első három férfi- és női helyezett érem-, valamint oklevél-díjazásban részesül.

9-től 16 óráig az ugrálóvár várja a kicsiket

9-től 13 óráig az Unokántri Band

zenésze szórakoztatja a hét fáradalmait kipihenni akaró szülőket, nagyszülőket, akik ha úgy adódik frissen csapolt sör, illetve üdítők mellett tölthetik az időt.

9-től 16 óráig a Százhalombattai Lövészklub növendékei és vezetői települnek ki lézeres puskáikkal, pisztolyaikkal, valamint íjászkodni is lehet.

Szalai Attila képviselő és egyben mesterszakács ízelítőt ad tudományából számtalan fajta-féle étkekből.

A nap folyamán kilátogat a rendezvényre a **helyi tűzoltóság a nagy piros létrás tűzoltóautó** kíséretében, amit a gyerekek birtokukba vehetnek. Nemcsak tűzoltók de a rendőrség képviselői is tesznek egy baráti látogatást a focipályára.

A **B-Cool Dance Team táncosai** az eredményhirdetés előtt 10-15 perces bemutatóval szórakoztatják a „nagyérdeműt”.

*

A nyolc nevezési díjat befizető csapat (egyikük sem távozik üres kézzel) és számos támogató nélkül ez a rendezvény nem jöhetett volna létre. Köszönjük mindenkinek!

Szabó „Papírkutya” Gábor

Június 24. szombat 9.00-16.00: Óvárosi Focikupa 3.
Az Óvárosi papírkutyák szervezésében. Helyszín: Óvárosi focipálya

A Magyarországi Szerb Színház az Óvárosi Napokon

Hamvadó cigarettavég

Joggal kérdezhetitek, hogyan kerül egymás alá a címben ez a két név? Nos, a Magyarországi Szerb Színház magyar nyelvű előadása szerepelni fog az Óvárosi Kulturális Napok műsorában. Így röviden beszélnek mindkettőről, melyről Gyorgyev Bránimír, a színház művészeti titkára adott felvilágosítást.

Magyarországi Szerb Színház: A színház 25 éve működik a budapesti Szerb Kulturális Központ épületében a Nagymező utca 49. szám alatt. Történetét tekintve a szerb polgári színjátszás Magyarországon született meg, két évszázados hagyománya van.

a Rondella, azaz Városi Kis Játékszín szereposztása alatt. Az előadás korántsem „Diletans”, többek között Balogh István, Balogh Júlia, Fehér Tamás, Joakim Vujics - a kor közismertszínészei - játszanak benne.

A színház célja az idők során nem

1813-ban a magyar Játékszínben engedélyt kérnek „...egy Diletans Rátz Társaság által a Szent Endrei Rátz Preparandia Institutumnak Segedelmére elő fog adódni Rátz nyelven egy Néző Játék 3 Felvonásban”. Az „Angyal Bándi” plakátján találjuk meg a hirdetést

változott: a nemzetiségi, nyelvi, vallási, szellemi identitás megőrzése, magas színvonalú, professzionális előadások játssza szerb nyelven. Elvinni minden hová az értékeket, ahol igény, hely van rá, ahol a szerb nyelvűek meg tudnak tölteni egy nézőteret.

Nem csak szerb, magyar ajkú rajongótábora is van a színháznak, a szerb kultúra, kortárs drámairodalom iránt érdeklődő nézőközönségből. A színház, a szerb iskola, múzeum, könyvtár mellett a közösség létfontosságú - sűrűn látogatott kulturális, művelődési intézményévé vált. Évente turnéznak az anyaországban is. Támogatja a szerb amatőr társulatokat, akiknek szakmai segítséget nyújt.

Teret adott a Jelen/Lét Nemzetiségi Fesztiválnak – 2011-2012-ben –, ahol 11 magyarországi nemzetiség 18 tag-színháza vett részt. Székhelytelepülésükön, Lóréven, a Művelődési Házban 2017. június 28-tól július 2-ig Nyári Színházi Napokat tartanak idén 17. alkalommal. Működésük megjelenik a Srpske Nedeljne Novine újságban, a Magyar Rádió Szerb Nemzetiségi adásaiban, az MTV és a Duna TV műsoraiban.

Húsz esztendeje foglalkoznak nemzetiségi színészképzéssel. Fellépéseikkel, technikai feltételek biztosításával segítik a szerb nemzetiségi rendezvényeket. Élő a kapcsolatuk minden intézménnyel, mely a szerb kultúra, a nemzetiségi identitás megőrzésére hivatott.

Az Óvárosi Kulturális Napok péntek esti rendezvényén - 2017. június 23-án, 19 órakor - lesz vendégünk a Magyarországi Szerb Színház.

Rusz Márk Milán írta, rendezte, és játssza egyik szerepét - a katonatisztet -, annak a műfaját tekintve zenés duett drámának, mely Karády Katalin történetét mutatja be, akit Varga Klári, Jászai Mari-díjas színművész alakít majd.

**Június 23. péntek 19.00: „Hamvadó cigarettavég”
A Magyarországi Szerb Színház magyar nyelvű előadása**

Karády Katalin neve az idősebb generáció számára közismert. Élete kevésbé. Emberi vallomásaiban felidézti gyerekkorát, az atyai szigor mellett beavat minket a Svájcban töltött iskolai évek szépségeibe, sőt a legelső Színházi élményébe is. Sikertelen házassága, a színészi pálya,

az Antikrisztus fogát még nem húzták ki, azt majd még nekünk kell.

Mielőtt elhagyja hazáját és kényszerből külföldre szökik, ezeket a gondolatokat veti papírra: „Soha nem akartam elmenni innen. Ez a Hazám. Szívet cseréljen ki hazát cserél. Bármilyen történjék is itt

a filmes karrier megelevenedik előttünk. Döbbenetes sikert a „Halálos tavasz” című film hoz el számára, melyben partnere Jávor Pál volt.

A II. világháború eseményei, az azt követő időszak a legtöbb ember életét gyökeresen megváltoztatták, már ha életben maradt. Karády Katalin meg-

szeretnek engem és rajonganak értem. Megismernek az utcán és autogramot kérnek. És én adok nekik. Az egyik koncert közben felmászott hozzám a színpadra Makk Joli, a harmadikos elemista kisasszony. Olyan akarok lenni, mint te. Küldjél egy fényképet, hogy pontosan tudjam, milyennek kellennem. El lehet onnan menni, ahol ennyire szeretik az embert, ahol ennyire szeret Makk Joli?

És most itt vagyok a határ közelében Szombathely mellett valami bódében és várom az embercsempészt, aki teherautóval átvissz minket a határon.”

Karády Katalin tragédiája nem egyedi, sajnos. A kor kórtünete. Az emberi társadalom vezetése végképp kifordult magából a XX. században. Büntették a jókat, az ártatlanokat, a gazság, gyávaság, árulás - a Sötétség - lett úrrá a legtöbb helyen.

Karády nem csak rendkívüli színész volt, de rendkívüli ember, nem hétköznapi sorssal. Emlékezni rá, megemlékezni róla és szeretni, még az idő távolából is lehetséges, érdemes.

Szegedinác Anna

aláztatásai a Gestaponál és később a Rákosi-éra alatt, szerelmének elvesztése a XX. század láttelepe is egyben. Élete a Fent és a Lent tipikus példája. De a történelem ismétlődik. Ha körülnézünk a XXI. század eddigi történelmében láthatjuk,

ÓVÁROSI KULTURÁLIS NAPOK 2017. június 23-24. péntek-szombat

június 23. péntek

17.00 „A mi óvárosunk” – Fotó- és rajzkiállítás megnyitó

18.00 Zenálkó Gála helyi tehetséges gyermekek műsora

19.00 Zenés szabadtéri színház - „Hamvadó cigarettavég” Karády Katalin emlékére a Magyarországi Szerb Színház magyar nyelvű előadása.

21.00 Óvárosi mozi Dubecz Tivi bácsival; Csapd le csacsi – magyar filmvígjáték (1990), helyszín: Szent László tér

június 24. szombat

8.00-12.00 Óvárosi Futás – a BKK és a SZVISE közös szervezésében

helyszín/start: Óvárosi focipálya
nevezési díj: díjtalan

rajt időpontok:

09.30 1,5 km

10.00 6,5 km

rajtszám átvétel, regisztráció: A verseny napján, a helyszínen (Óvárosi focipálya) 08.00-09.15 között

9.00-16.00 Óvárosi Foci Kupa 3. Az Óvárosi papírkutyák szervezésében. Helyszín: Óvárosi focipálya

10.00-11.00 „Emlékünkben örökre él...” engesztelő szentmise az I. és II. világháború óvárosi áldozatainak emlékére

helyszín: a Szent László templom

10.00-12.00 „Pitypangosok kalandra fel!” A Százhalombattai Pitypangos Óvoda Óvárosi tagintézményének családi programja, helyszín: Sirály park

10.00-14.00 „Együtt a Dunán!” - motorcsónakkal és túrakenувal a Dunai Flottillával. A program ingyenesen látogatható,

helyszín: Sirály játszótér Duna-part

10.00-18.00 A Régészeti Park díjtalan látogatása

14.00-15.00 Szent László templom és a Szerb templom várja látogatóit

A Forr-Más Hagyományőrző Együttes és vendégeinek műsora

Minden, ami Mezőföld

Már hagyomány, hogy az Óvárosi Kulturális Napok keretében a Forr-Más Hagyományőrző Együttes a házigazdája a népzenei programnak. Az együttes az Óvárosi napok kezdete óta bekapcsolódott a rendezvény szervezésében. A régi búcsúk hangulatát idézik a Szent László térre a Forr-Más Hagyományőrző Együttes táncosai és vendégeinek műsora. Mint, minden évben most is érkeznek vendégek: a Piros Rózsa Táncegyüttes Kalocsáról, a Muslinca Dalárda és a Városi Népdalkör pedig Százhalombattáról.

A Forr-Más műsorában Kölpényi táncot mutat be, mely az együttes legújabb koreográfiája. Heiger József és Jencsel Noémi fiatal tánckarvezetők első saját koreográfiája az együttesben, mely a 20 éves jubileumi műsorra készült. Együttes- és művészeti vezető Szigetvári József.

A Muslinca Dalárda már több alkalommal lépett fel az együttesrel az Óvárosi napokon és egyéb városi rendezvényeken, tagjai között ott vannak a Forr-Más férfi táncosai is. A Városi Népdalkör szintén rendszeres fellépője az Óvárosi napoknak.

A távolról érkező Piros Rózsa Táncegyüt-

tes Hagyományőrző Táncsoport a Kalocsa és környéke népi hagyományainak, szokásainak, népdalait gyűjti össze és viszi színpadra. A méltán világhírű kalocsai viselet mutatják be műsorainkban. Az 1980-ban alakult együttes különös figyelmet fordít a különböző generációk összefogására, az iskolás kortól a nyugdíjasokig. Együttesünkben szülők és gyerekeik táncolnak együtt. Tóth Ferenc koreográfiáival sikert sikerre halmozott az együttes, amit hazai és külföldi meghívások sora követett. Százhalombattán ebből a csokorból lát izelítőt a közönség.

Tóth Feri bácsi, ahogyan nálunk ismerik,

nagyon jó kapcsolatot ápolt Százhalombattával, számos koreográfiát tanított be a Forrás Néptáncgyüttesnek. A „Lakodalom előtt” című koreográfiáját 1997-ben a Forr-Más Hagyományőrző Együttesnek tanította be, mely az együttes legelső önálló koreográfiája volt.

A műsor részeként most is sor került közönségtáncra, a fellépő együttesek jó hangulatot teremtve bevonják a közönséget egy kis mulatságba, tánctanulásba, közös éneklésbe. A programra szombaton 24-én kerül sor 15 órakor a Szent László téren felállított színpadon. A Forr-Más táncosai minden évben örömmel vállalják a házigazda szerepét és fogják össze az Óvárosi napok hagyományőrző programját.

A Forr-Más Hagyományőrző Együttes februárban ünnepelte 20 éves jubileumát. A Forr-Más a szó legnemesebb értelmében amatőr művészeti közösség, egy felhívásnak köszönhetően, 1996-ban, mintegy ötvenen jelentkeztek és kezdtek el táncolni. Az együttes szinte teljes mértékben önfenntartó, jelentős és saját anyagi áldozatok árán működnek, jelmezeit maguk készítik, és vásárolják. Az együttes a Magyarok Öröksége Alapítvány és a

**Június 24. szombat 15.00: „Minden, ami Mezőföld”
Forr-Más Hagyományőrző Együttes és vendégei – helyszín: Szent László tér**

Barátság Kulturális Központ csoportjaként működik. A közösség igazi civil közösségé nőtte ki magát, amelynek egyik célja, hogy a néphagyományok színpadra állítása. Nem véletlen tehát, hogy a Forr-Más fellépését mindenhol nagy siker és szeretet övezi. Igaz, hogy nem nevezhető az együttes képzett táncosokból álló csoportnak, de szeretetük és őszinteségük mindenhol áthatja a közönséget. Igen sokat tesznek a szakmai fejlődésért, munkájukat nagyon komolyan veszik: színpadi munkájuk szándékában és a ráfordított munka tükrében példaértékű, hiszen az együttes tagjai komoly felnőttek: intézményvezetők, vállalkozók, alkalmazottak, szülők, nagyszülők közössége. Tiszteletre méltó, hogy életkorukat meghazudtolóan, szívvel, lélekkel ügyködnek a nemzeti kultúra megmentésén, és hogy olyan dolgot tudnak megmutatni, amit egyébként fiatal táncosokkal nem lehetne.

Külön érdeklődéssel fordulnak a lakóhely, Százhalombatta kultúrája felé, hiszen a mezőföldi táncokkal közel egy évig foglalkoztak. Az együttes tagjai kiveszik részüket a Summerfest Nemzetközi Folklorfesztivál lebonyolításából is és minden olyan rendezvényből, amely városunkban kerül megrendezésre, és a népművészethez kötődik.

Tevékenységük országos és példaértékű. Az első olyan együttes volt az országban, melynek tagjai soha nem táncoltak azelőtt,

ám a városban működő táncegyüttes példáján felbuzdulva, felnőttkorban kezdtek el foglalkozni a néptánc, népművészetel. Az országos szakmai közvélemény mindenhol nagy csodálkozással és szeretettel fogadta az együttes felbukkanását, amely új korszakot nyitott: követve a százhalombattai modellt, számos településen alakultak hasonló együttesek.

Számos tájegység táncait mutatták be az elmúlt 20 évben, több fesztiválon és rendezvényen vettek részt belföldön Dióóstól és külföldön egészen Hollandiáig. Rendszeresen fellépnek a százhalombattai és térségi kulturális rendezvényeken, országos néptánc találkozókra.

2000-ben Pécsváradon a minősítő megmérettetésen külön „senior” kategóriát alkottak, és a Forr-Más a legmagasabb elismerést is megszerezte. 2006-ban a tízéves jubileum évében Százhalombatta Város Önkormányzata „Kultúráért Százhalombatta Díjat” adományozott az együttesnek. Ugyanebben az évben a Pest Megyei Önkormányzat Megye napján a Közép-Magyarországi Folklor Szövetség által alapított „Pest Megye Népművészetéért Díjat” is megkapta a Forr-Más.

20 év elteltével a közel 40 főből álló együttes kiváló közösségé alakult, ahol a barátság, az együttlét öröme és a tánc adja az erőt.

Dobos Ágnes alapító
Forr-Más Hagyományőrző Együttes

Meseudvar – az Óvárosi Napokon

Minden egész órákor kezdődik egy új mese, egy újabb utazás. A házigazda Hamvas Béla Városi Könyvtár, és Kovács Marianna, mesemondó, a könyvtár vezetője. Vendégei a Meseszó Egyesület me-

semondói, és mindenki, aki szeretne jó társaságban, szép környezetben meséket hallgatni, olvasgatni, játszani.

A könyvtár munkatársai a legfrissebb könyvek, nyári olvasmányajánlatok mellett a legkülönbözőbb társasjátékokkal is várnak minden korosztályt. A Ki nevet a végén?-től, a dominóig és a sakkig; a Dixit-től, az EGO-ig, és a szavak játékáig, a Scrabble-ig.

A Városi Archivum mindeközben többféle, online vagy a könyvtárban elérhető, izgalmas helytörténeti forrásokból mutat be múltidéző ízelítőt.

19 és 20 óra között elkezdődnek a kizárólag felnőtt füleknek való mesék... Akik szeretnének a sörpadok és lámpák mellől egy plédre vagy babzsákba ülni a szabad ég alatt, azokat várja a Meseudvar!

Június 24. szombat
14-18 óráig
Meseudvar a katolikus
plébánia udvarán

ÓVÁROSI KULTURÁLIS NAPOK 2017. június 23-24. péntek-szombat

14.00-18.00 Gyerekudvar, Kézműves foglalkozások, népi játékok a Pesovár Ferenc AMI közreműködésével

15.30 Nefelejcs Bábszínház: Rémusz bácsi c. mesejátéka, helyszín: katolikus plébánia udvara

14.00-20.00 Meseszó Egyesület és a Hamvas Béla Városi Könyvtár programja. Óráként mesemondás gyerekeknek, 19.00-tól mese kizárólag felnőttek részére mesekönyvek, helytörténeti dokumentumok, játékok (puzzle, színező, hajtogatás, kvíz és társasjáték) helyszín: katolikus plébánia udvara

14.00-20.00 Főzőverseny helyszín: Szent László út

18.00-21.00 Nemzetiségi udvar – a százhalombattai szerb és görög közösségek programja. Zenél: a KOLO Zenekar. Helyszín: Szerb klub (Szent László út 86.)

Színpadi programok szombaton a Szent László téren:

15.00 „Minden, ami Mezőföld” – a Forr-Más Hagyományőrző Együttes és vendégei: Piros Rózsa Táncegyüttes Kalocsa, Muslinca Dalárda, Városi Népdalkör

16.15 Guča Partyzans Brass Band koncert. Magyarország első balkán rezesbandája magyar profi jazz zenészekből áll, akiknek céljuk, hogy Magyarországon is elérhetővé váljon a balkáni szerb „underground” trombita zene.

18.00 Rozbora Ádám Quartett koncert

19.00 „Szeretted-e még” – összeállítás Cserháti Zsuzsa, Máté Péter, Szécsi Pál és Domján Edit dalaiból Váradi Eszter Sára és Keller János előadásában

20.00 Stereo Swing feat Szűcs Gabi koncert

22.00 Utcabál, zenél DJ Gonda jr.

A Szent László Emlékév rendezvényei

június 27-től október 21-ig

„Csillagok között fényességes csillag”

A magyar hagyomány lovagkirálya Szent László címmel **Harangozó Imre tanár**, néprajzkutató, hitoktató fog előadást tartani. Az emlékév kezdő rendezvénye **június 27-én kedden 18 órakor kezdődik a Szent László templomban**. 1988-ban végezte el a debreceni Tanítóképző Főiskolát, majd 2001-ben a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karát. Gyermekkorától vonzódik a néprajz iránt. Gyűjtőútjai során bejárta az egész Kárpát-medencét, különösen sok gyűjtőúton vett részt Erdélyben, Moldvában és a Bánátban. Leginkább a szakrális néprajz kérdései foglalkoztatják. Tudományos és ismeretterjesztő cikkei, tanulmányai számos gyűjteményes kötetben, lapokban, folyóiratokban jelentek meg.

Szervező a Musica Divina Egyesület

Würth Pál természetvédő vetített képes előadását hallgathatják meg környezetünkről, értékeinkről, **A Zenálkó Etel Községi Házban június 28-án 18 órakor**. Würth Pál ismert természetvédő. 35 éve gondozza, ápolja minden térítés nélkül a településünkön található értékes, védett növényeket.

Szervező:
a Római Katolikus Plébánia

Ilyennek láttam Százhalombattát

Június 30-án pénteken 18 órakor Darvas-Kozma József atya csíkszeredai plébános fog előadást tartani Szent Lászlóról. Róla annyit kell tudni, hogy foglalkozik Székelyföld híveinek gazdasági ügyeitől, a hívek lelki gondozásán át a hagyományok gondos megőrzésével, néprajzzal. Különleges kapcsolata van a battai egyházközséggel. A kapocs az, hogy mindkét városban Makovecz templom épült, ezért találkoznak a plébánosok gyakorta egymással.

Az atya így ír magáról: „Csíkszeresimban láttam meg Isten szent egét, Szent Jakab apostol napján. Tinédzser koromban Krisztus szeretete megérintett engem és Isten szeretetében megtévelyült ember lettem. 1977. óta

dolgozom Isten népéért. Jelégemet naponta szoktam imádkozni: „Jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod”. Isten országáért munkálkodom és ha valamit elterveztem és nem megy, akkor kimondom: „Legyen meg a Te akaratod! Ezt azért is könnyű most kimondani, mert tudom kinek hiszek és tudom, hogy vele abszolút többséget képviselek. Munkámban mindenkire számítok, mert szentháromság módon építkezünk. Ami a közjót szolgálja, abban partnere vagyok mindenkinek. Krisztus számít rám és én is az Ő kegyelmére.

Darvas-Kozma atyának az interneten blogja van és a Facebookon is elérhető.

Helyszín a Szent László templom

Június 30-án 20 órakor fáklyás felvonulás kezdődik dobszóval, majd a plébánia udvarán az **Aranyalma**

Együttes előadja Szent László lovának a nevezetes Szögnek patkójáról szóló történetét és más hősi legendá-

kat korabeli zenekísérettel. Megelevenednek a lovagkirály és vitézeinek csodás történetei.

Az Aranyalma Együttes zenéje, dalai a közelebbi és távolabbi múltunk zenei kultúráját és a keleti népek zenei gondolkodásmódját tükrözi.

Énekelnek Vaskó Zsolt és Gebri Bernadett Istenről, szerelemről, borról, vitézségről, a magyar hazáról, emberi sorsokról, elmúlásról és feltámadásról.

Műsoruk címe: Szent László szent lovának szent patkója.

Helyszín a Szent László templom és a plébánia udvara.

Szervező: a Római Katolikus Plébánia

Július 1. szombat 10.00-15.00: Jurta állítás, haditorna, korabeli életforma bemutatása. Árpád Nemzettség Hagyományőrző és Kézműves Egyesület tagjai. szervező: KÉSZ százhalombattai szervezetek. Helyszín: Szent László tér

Július 1-jén az **1026. sz. Szent László Király Cserkészcsapat** külön programmal is készülnek, nevezetesen cserkész tábor alakítanak ki a **Duna parton, a plébánia alatti partszakaszon, 13 és 17 óra között.**

A cserkészek nemcsak táboroznak a Duna parton, de az arra vállalkozókkal vízre is szállnak, valamint szárazon is terveznek mini túrát, **15 és 18 óra között.**

Július elseje gazdag programmal várja az ide látogatókat, azokat is, akik a képzőművészet iránt érdeklődnek. Kiállítást láthatnak a Pozsgai és a Takács gyűjteményből.

Az állatbarátokat a szervezők a **Karácsony tanya udvarán várják július 1-én szombaton 17 és 19 óra között**, kutyás lovas baráti találkozón. Belépődíj: némi alma, répa.

BATYUS BÁL

Július 1-én szombaton 20 órától kezdődik a batyus bál, ahol a zenét helyi zenekar, a Coctail Party szolgáltatja.

A bálon csapolt sört és fröccsöt lehet vásárolni, de étellemeztől a résztvevőknek kell gondoskodni.

Helyszín: a Zenálkó Etel Községi Ház

ÜNNEPI SZENTMISE

Július 2-án vasárnap 10 órakor ünnepi szentmise a Szent László templomban.

SZENT LÁSZLÓ VALÓSÁGOS ARCKÉPE

1565. június 22-én, amikor a hitújítók szétszórták a csontokat a kriptából, ezt követően gondos kezek a csontok nagy részét megmentették, elrejtették és kalandos úton ez jutott el Győrbe. Ezen csont ereklyéknek van egy ún. her mája ami Győrben látható. Az eredeti csontok alapján antropológiai mérések alapján számítógép segítségével megalkották szent László valóságos arcképét. Erről a technikáról és ennek eredményéről tart előadást **Prokopp Mária nemzetközi hírű művészettörténész, egyetemi tanár.** Az Eötvös Lóránt Tudományegyetem Bölcsész tudományi Kar Művészettörténet-történelem szakán végezte tanulmányait. A világ számos pontján tartott nagy sikerű előadásokat nemzetközi konferenciákon. Oktatói és kutatási tevékenységének területe: a XIII. - XV. századi itáliai, magyar, és közép-európai képzőművészet.

Ilyen nagy tudással bíró előadót ritkán hallhatunk személyesen, ezért mindenkinek ajánlom jöjjön el, nem fog csalódnia.

Az előadás időpontja: július 21. péntek 18 óra

Helyszín: Szent László templom

Szervező: Musica Divina Egyesület

A SZENT LÁSZLÓ ÉV BORKÓSTOLÓJA - JÚL. 28.

A lélek és elme pallérozása mellett a szervező **Németh István** fontosnak találta, hogy bemutassa a Szent László év borkóstolóját, szerémségi borokból, ahova elvezet bennünket **Domonkos László író, publicista.**

*

Domonkos László apai nagyszülei a trianoni diktátum után menekültek az anyaországba a Bácskából. A szege di egyetemen szerzett magyar-angol szakos bölcsészdiplomát. Újságíróként több lapnak is dolgozott. 1990. tavaszától jelennek meg könyvei, főleg délvidéki témákban. Írt a szerémségi borokról is, így a vidék jó ismerője.

2013. június 27-én „európai szellemiségű, egyben a régi magyar értéket bemutató munkásságáért” megkapta a Magyar Páneurópai Unió Bárány Eötvös József Sajtódíját.

A borokat maga a termelő Maurer Oszkár mutatja be. Már dédapja is borász volt, így beleszületett a szőlő és a bor világába.

Nem messze a homokbuckák határol-

ta Ludasi-tótól Hajdújárason a Szarajvó utcában van a családi ház mellett Maurer Oszkár bortermelő szép, hantolt pincéje. Milyen borok is vannak a hordókban? Szerémségi zöld, bakator, olaszrizling, mézes fehér, temerin, bíanka, ezerjő, hamburgi muskotály, kadarka, cabernet sauvignon.

Remélhetőleg hozzánk is elhozza borait július 28-án pénteken a Zenálkó Etel Közösségi Házba. A rendezvény 18 órakor veszi kezdetét.

A belépőjegy ára: 1500 Ft/fő

Az utolsó évtizedekben a borfogyasztás kultúrája egyre inkább hazánkban is tért hódított. A minőség a fontos, ez láthatja, kóstolhatja, aki szereti, megbecsüli a jó bort és ellátogat Maurer Oszkár borainak bemutatójára.

A részvételi szándékot kérjük jelezni Németh Istvánnak!

Telefon: 06 20 513 23 05

ELŐZETES

2017. szeptember 16. szombat

Program: Ars Sacra Alapítvány szervezi a **Nyitott templomok napja** című programot kérve, hogy a szent lovagkirályunkról elnevezett templomok kiemelt figyelemben részesüljenek.

Szervező: Ars Sacra Alapítvány és a Százhalombatta Plébánia
Helyszín: Szent László templom

*

2017. október 21. szombat 19 óra

Előadás: **Szent László magyarok fényes lámpása** – koncert

Előadó: Kárász Szilvia, hangjáték Szvorák Katalin, ének Musica Historica Együttes.

Régi idők, ünnepek emlékei

Az 1960-as évekig szinte csak azok laktak itt, akik itt születtek, vagy ide házasodtak. Ennek eredményeként sokszor mondjuk, hogy a „fél falu rokon”. A régi ágas-bogas kapcsolatok már csak a mi generációnk tarja számon.

Az idősebb emberek nem úgy néztek ki, mint ma. Egy hatvan éves vagy még idősebb ember is – akár férfi, akár nő – farmerben jár, divatosan, az asszonyok kendő nélkül, divatos frizurával. Ez nagyon jó, de ha vissza-idézem képzeletben kik jártak annak idején, még a mi gyermekkorunkban is ezeken az utcákon, mit látunk? A régi klasszikus nagymamát, fekete, néha színesebb kendőben, bokáig érő sötét szoknyában, kötényben, később otthonkában. A férfiak még nyáron is gumicsizmában, az elmaradhatatlan kord nadrágban, ingben mellényben, télen posztókabátban, kucsmában. A munkások megint máshogy öltöztek,

Ma végig sétálva Százhalombatta óvárosi részének – amit az itt élők ma is „falunak” tartanak – viakoloros főutcáján senkinek eszébe sem jut, hogy nem is olyan régen, egészen a hatvanas évekig ez a főutca egész máshogy nézett ki. Ezt a képet ma már csak a megbarnult régi fotók őrzik, amelyeket a családok megbecsült emlékként tartanak számon, ki hol milyen házban lakott, miről volt nevezetes. Ilyen visszaemlékezős időkben eszünkbe jutnak a régi emberek, események.

igazi öltönyös férfiember igencsak ritkán fordult elő.

Amiről nincsenek fotók, azt az emlékeinkben és a szívünkben őrizzuk. Ez ma már csak nosztalgia, mert egyikünk sem szeretne visszatérni abba a korba, ahol sárosak voltak az utcák, a legtöbb ház tetejét nád borította, nem volt fürdőszoba és még számtalan olyan dolog, amit ma már nélkülözhetetlennek érzünk. Volt helyette azonban más. Nyugalom, béke, biztonság, legalábbis egy ilyen kis faluban mint a miénk. Nemcsak emberek laktak itt de állatok is szinte minden házban. Tehenek, lovak, disznók. Naponta többször is tele volt velük az utca, mikor reggel kihajtották a csordát a legelőre este meg haza. Lovaskocsik tele, mikor mi érett a határban. Késő ősszel vitték a trágyát

a felszántott földekre. Az egész falut belengte az állatok erős de ott-honos szaga, ami senkit nem zavart,

mert ez volt a természetes. Az utca hétköznapi, vasárnap tele volt dolgozat végző emberekkel. A parasztok a határba, a munkások a téglagyárba igyekeztek hajnalban. Aki bejárt Budafokra vagy Pestre, ment a vasútra, együtt a bejáró diákokkal. Fél nyolc körül megint megelevenedett az utca, mert nyolc osztály tanulóit mentek az iskolába. Az otthon maradt asszonyok egy része már korán ment hétköznapi is a templomba, a többiek a boltba, postára. Itt cserélték ki a híreket, ami szerencsére ritkán volt tragikus, kivéve a háborús időket.

Mindennek megvolt a maga ideje, a munkának, de az ünnepnek is. Karácsony, húsvét, búcsú ez a három

ünnepe szabta meg az időt, nem is a naptár. Beszélgetés közben csak így emlegették az események egymásutánosságát: az ünnep előtt vagy után, történik meg valami. Ezt mindenki értette. Az idő valahogy nem

pos takarítással kezdődött. Egyébként is ez évente kétszer történt meg. A tavasz és az őszi „nagytakarítás”, amikor minden bútor el lett mozdítva, szekrények elhúzva, kipakolva, a ruhák kitéve az udvarra a napra, az

kezdődött, hanem december 13-án Luca napján. Édesanyám akkor vette meg a fenyőfát, ültette el egy kistá-nyérban a bűzát, aminek a közepébe egy dugót tett, ami a gyertya helye lett a karácsonyfa alatt. Ez az ünnepre szépen megnőtt, főleg, hogy mikor kisütött a téli nap kirakta a két ablak közé, hogy gyorsabban nőjön.

Ezután jött az alapos takarítás, ami nem tévesztendő össze a „nagytakarítással”.

Pár nappal karácsony előtt kezdődött a sütemények sütése. Először az aprósüteményeké, mert azok elálltak. A kényesebbek 23-án kerültek sorra. Battán vagy kocsonyát főztek karácsonykor, vagy halászlét. A szerbeknél más volt a szokás, de nem is egyszerre volt az ünnep. 24-én délután a gyerekeket elküldték a templomba, míg otthon a szülők a fát díszítették. Nem is volt szabad látni estig. Az atya mesélt a karácsonyról, kitalált játékokat. Nálunk este hat órakor megszólalt egy csengettyű, anyám lekapcsolt minden lámpát és kinyitotta a szobaajtót, ahol ott ragyogott teljes fényében a karácsonyfa. Körülálltuk, először imádkoztunk, majd elénekel- tük elsőnek a Mennyben az angyalt, utána sorban a többi, majd kellemes karácsonyi ünnepeket kívántunk. Ezt a gyerekek már nagyon türelmetlenül

volt órákra, percekre bontva, inkább napokra, hetekre. Az egész falu szinte egyszerre lélegzett, szombaton délelőtt takarították az asszonyok a házakat, délután söpörték tisztára az udvarokat és az utcát, búcsú előtt meszelték a házakat kívülről is. Ünnepekor főleg búcsúkor tele volt a falu vendéggel. Karácsonykor, húsvétkor a közelebbi rokonok, de a búcsú még a távoli messze lakó rokonokat is ide vonzotta. Talán innen is ered a „búcsújárás” szó.

Az első időkben a főutcán állították fel az asztalokat, sátrakat, az óriáskereket, de később a focipályára költözött. Már hetekkel előtte a cirkuszosok felállították a sátrakat. Mindenki de főleg a gyerekek nagyon várták minden évben ezt a napot. Az ebédet is futtában gyűrték le, annyira akartak menni a búcsúba, elverni a szülőktől, nagyszülőktől, rokonoktól kapott, sokszor kikunyerált pénzt. Ezekről rengeteget lehetne mesélni, de annyi hely nincs az újságban.

A karácsony és a húsvét egy ala-

ágyaneművel együtt. A függönyök le- szedve, kimosva, a szőnyegek míg nem volt porszívó az udvaron „prakerrel” kiporolva, de ezt minden szombaton el kellett végezni. A padlót felsikálni, sárgítóval beeresztetni, végül fényesí- teni. Ilyenkor az egész házat átjárta a tisztaság illata.

A karácsonyra való felkészülés nem októberben vagy novemberben

várták, gyakran odasandítva, vajon mit rejteken a csomagok a fa alatt.

Ezeket az ajándékokat össze sem lehet hasonlítani a maiakkal. Senkinek, legalábbis akiket és ismertem nem volt pénze drága ajándéokra. A lányok legtöbbször babát, a fiúk kis autót, társasjátékot kaptak. Ritkán narancs is került, aminek az illata bejárta az egész házat.

Vacsora után az éjfélig miséig nem csak a gyerekek töltötték játékkal a várakozási időt, hanem a felnőttek is, nálunk kártyázással és pörgettyűzéssel. Apám fából faragott egy kis szerkentyűt több oldallal. Mindenyikre tintával rá volt írva mennyit lehet nyerni. Az M betű azt jelentette „mindent”. Főleg egész dióval játszottuk vagy tíz-húsz vagy ötven filléssel.

Az éjfélig misén olyan sokan voltak, hogy még hátul is álltak templomban. A mise nagyon fontos volt, mert megadta az egész ünnep hangulatát. A kijövetelkor az ismerősök, barátok, rokonok kellemes ünnepeket kívántak egymásnak. Mi a mise után úgy fél kettőre nem haza mentünk, hanem édesapám bátyjához a szomszéd házba. Ott a nyári konyhában a nagynéném, már mise előtt felrakta főni egy nagy fazékban a friss házikolbászt, a délután lereszelt tormát a sütőben kicsit átpárolta, hogy ne legyen ehetetlenül csípős. Hozzá ettünk kemencében sült házi kenyeret. Sokan ültünk karácsony éjszakáján az asztal körül, az egész nagy család. Ezután került az asztalra a nagy tányér diós és mákos beigli.

Húsvétkor is ez volt a menetrend, takarítás, sütés, csak akkor még tortát is sült anyám, házi sonkát főzött és tojást, tormával, amit szigorúan csak a körmenet után volt szabad elfogyasztani. A körmenet a templomból indult a faluvégi keresztig és vissza. A húsvét hétfő főleg a lányos házaknál volt fontos, mert ilyenkor derült ki, kinek volt több locsolója. Már vásár-

nap délután a zárt verandán leterítettük abrosszal az asztalt, kimostuk a poharakat, mert az idősebb locsolók likőrt vagy pálinkát kaptak, a fiatalok piros tojást vagy pénzt. Ennek is megvolt az illettana. 10 órakor kezdődött a mise, ezért nem illett fél tíz után locsolni menni, mert akkor már készülődni kellett.

Még volt egy negyedik ünnep is, ami igen közel állt a szívünkhöz és ez az Úrnapja. Akkor már kinyíltak a virágok, és már napokkal előtte szedtük a szirmokat eltéve a pincébe, hogy vasárnap a körmeneten legyen a lányoknak kis kosárákból szórni. A mi időnkben már csak négy lombsátor épült fel, feldíszítve, oltár kialakítva, tele virágokkal. Ezeket azok hozták, akik ahhoz a sátorhoz tartoztak. A faluvégi keresztet az alvégiek díszítették a mise előtt. A férfiak a Dunán ágakat vágtak és abból építették meg hajnalban a lombsátrat, az asszonyok meg a lányok díszítették. A körmenetnek szigorúan megszabott menete volt, ki után ki következik. Az utca két oldalán egymástól nem messze a templom és a kereszt között lombos ágakat szúrtak le. Ma ez már nincs.

A körmenet alatt a házakban gyertyát gyújtottak, akár szerb akár magyar házakban. Tiszteletből a

körmenet ideje alatt még a kocsmá is bezárt, az autók és a busz is megállt. Végig énekeltek és imádkoztak a hívők és a végén harangzúgás közben vonultak be a templomba. Ez az érzés olyan feledhetetlen, hogy életre kelnek tőle az akkori illatok, érzések.

A munka menetét és fontosságát az határozta meg, hogy melyik volt

sürgősebb a határban. Mikor kellett szántani, vetni, aratni? Mindent ehhez igazítottak. A munka végeztével az ünnep sem maradt el. A bálokról készítette fotókon látjuk, hogy a mulatság kedvéért több száz ember öltözött be, huszárnak, cigánynak, vagy csak a jellegzetes battai népviseletbe. A lányok asszonyok fehér szoknyában, blúzban, fekete pruszlikban, fehér harisnyában és fekete cipőben. A legények férfiak ugyanezekben a színekben. Aratás után rendezték az aratóbált, szüret végeztével a szüreti bált. Battán az utóbbi volt a nagyobb esemény.

Vasárnap csak akkor dolgoztak ha az idő megkívánta. Dél előtt aki, hívó volt, mindegy milyen felekezetben, templomba ment. A mise után az asszonyok siettek haza, befejezni a vasárnapi ebédet. A húsvéti ebédet már hajnalban megfőzték, ebéd előtt csak

bele kellett főzni a tésztát, a pörkölt is készen volt, csak a nokedlit főzték ki, meg azt a húst, ami csak frissen volt jó. Leggyakrabban sült krumplival. A sütemény rendszerint már szombaton délután elkészült. Akkor vágták le a baromfit is, másnap csak meg kellett főzni. A férfiak nem indultak egyenesen haza, hanem betértek az útba

Nagyon egyformán főztek is, akárhova ment volna az ember szinte napokra lebontva ugyanazt a fajta ételt. Hétfőn a vasárnapi maradékot, kedden csütörtökön főzelékféléket, szerdán, pénteken tészta ételt, szombaton krumplit, vasárnap húsleveset, pörköltet, rántott vagy sült húst.

A tél és a nyár külön örömeiket tar-

annyira, hogy ne pusztuljon el, de össze tudjuk szedni az üvegbe. Ezt nagyon kedveltük. Ma már gondolom ez a gyerekek számára igen nevetéses lehet, de mi szerettük, ahogy a falunkat is.

Az életünk, mint gyerekeknek nemcsak tanulásból és játszásból állt. A munkából igen keményen kivettük a részünket, ki mennyi idős volt. Nemcsak otthon, de a földeken is. Akár 10 évesen is beálltunk kukoricát szedni, kapálni, szüretelni, krumplibogarat szedni, az állatokat ellátni, szemet, fát behordani, számtalan vödör vizet húzni a kútból a mosáshoz és végtelesen a felsorolás. Akkor mehattunk játszani, ha a ránk mért munkával végeztünk.

A kiállított képek az ünnepeket mutatják meg, amikor az emberek saját maguk szervezték meg a szórakozásukat. Színdarabok betanulásával, bálokkal.

A mi korosztályunk az utolsó, aki ha behunyja a szemét, most i einkben élnek. Most egy évben egyszer ezekre emlékezünk, ha valaki kíváncsi rájuk mesélünk róla.

Várunk mindenkit szeretettel a múltunk egy darabjának felidézésére.

Jankovits Márta

eső kocsmába. Igazán nem az ital volt a fontos, hanem akkor beszéltek meg a gazdaság, a világ dolgait. Otthon gyakran mire hazaértek „elpangott a húsleves” azaz egészen besűrűsödött, amiért aztán kaptak is rendesen szemrehányást.

Amíg nem voltak hűtőszekrények, igencsak gond volt az ételek tárolása. Nálunk édesanyám a kútba engedte le, ahogyan nyáron a dinnyét is, mert ott volt a leghidegebb. Télen nem volt gond, mert a spájzban nem volt fűtés, de főleg a nyári konyhában tartotta az ételt. Melegben csak annyit lehetett főzni, amit azonnal elfogyott. Érdekes, hogy nagyon ritkán fordult elő gyomorrontás.

togatott. Nyáron a Dunából ki sem lehetett húzni, főleg a gyerekeket, télen a nagy szánkózások, mikor ma már nem elképzelhetően több százan szánkóztunk a Kossuth és a Petőfi utcánál. A bátrabbak a Matta hegyről indultak, ott több ugrató is volt, le egészen a Dunáig. Ezek a napok csupa ünnep volt a számunkra. Este összefagyva, de boldogan értünk haza, de furamód ritkán lettünk betegek megfázástól, pedig néha még a zokni is jéggá fagyott a lábunkon. Tavasszal, mikor kikelték a cserebogarak, a Matta hegyre mentünk egy befőttes üveggel és egy rendszerint mackó felsővel csimbókat gyűjteni. A mackó felsővel ütöttük le, de csak

SZÁZHALOM

Óvárosi Közösségi, Közéleti Folyóirat

Megjelenik havonta

Felelős kiadó:

a Százhalombattai Faluvédő Egylet elnöke

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.

Postacím: 2440 Százhalombatta, Avar köz 2.

Honlap:

www.szazhalom.hu

E-mail: faluvedoegylet@gmail.com

Telefon: 06-23/356-343

ISSN szám: 2060-2766

Nyomdai munkák:

Hírhalom Kft., Százhalombatta

**Június 23. péntek 17.00: „A mi Óvárosunk”
Archívfoto- és rajzkiállítás megnyitója**

- **hulladékszállítás**
- **úttest, járda locsolása, takarítása, síkosságmentesítése**
 - **szúnyoggyérítés, rovar- és rágcsálóirtás**
 - **távhőszolgáltatás**
 - **hulladéklerakó telep üzemeltetése**
 - **temetőfenntartás és -üzemeltetés**
- **városi bevásárlóközpont és piac üzemeltetése**
- **önkormányzati ingatlanok kezelése**
- **Ipari Park üzemeltetése**

POWERED BY
**DUNAMENTI
ERŐMŰ**
www.dert.hu

